

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: Mgr. Lenka Tešnarová
Název práce: Práce s rodinou ve středisku výchovné péče
Oponent/ka: PaedDr. Lubomír Bajcura, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☒	☐	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☒	☐	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☐	☒	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce*	☒	☐	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

Tato diplomová práce se stává jedním z mála zdrojů strukturovaných informací společensky velmi potřebném tématu - o úloze rodiny a možnostech jejího aktivnějšího zapojení do výchovy žáků s poruchami chování. Autorka přistoupila k tématu velmi zodpovědně a seznámila se nejen s čerstvými publikovanými zdroji informací (61 publikací a 19 internetových zdrojů), ale také s praxí v různých SVP v ČR. Na základě literatury je proto v teoretické části problematika poruch chování opřena o výklad pojmů a jejich definic, je vysvětlena rizikovitost rodinných struktur a výchovných stylů v nich, naznačeny obvyklé formy intervence, prevence, terapií a sítě podpůrných institucí opřených o platnou legislativu a metodická doporučení, přičemž zvláštní pozornost je věnována struktuře a fungování 43 SVP v ČR, z nichž právě detailně popsané liberecké středisko se více soustřeďuje na systematickou práci se zákonnými zástupci klientů. Již v úvodních kapitolách autorka mimo jiné zmiňuje pojem attachment zavedený J. Bowlbym a fakt, že poruchy chování často souvisí s ranou traumatizací dětí,

jejichž potíže nejsou geneticky, ale především sociálně podmíněny v rodinách, kde také působí transgenerační přenosy. Jako oponent musím poukázat na drobné nedostatky v ortografické stránce textu, např. slova "hostitelstvá" (s. 18), "procentuální" (s. 19), "stádium" (s. 21).

Empirická část práce se zaměřuje na SVP v Liberci, autorka zde čerpala své poznatky hlavně kvalitativními formami, tj. otevřeným pozorováním, polostrukturovaným rozhovorem opírajícím se o 10 základních otázek abstrahujících výše uvedená teoretická východiska, přičemž o dobrou osobní znalost prostředí SVP se opíraly doplňující rozhovory s experty - pracovníky SVP. Nejdůležitější skupinou respondentů však bylo 10 zákonných zástupců klientů SVP, 7 žen a jen 3 muži, z toho jen dva úplné rodičovské páry. Autorka si zvolila dvě základní výzkumné otázky, z nichž první se týká podob spolupráce SVP s rodiči a druhá specifik rodin klientů. Při rozhovorech po souhlasu respondentů mohla použít zvukový záznam, který ovšem po kódování témat a jejich kategorizaci musela vymazat, protože výpovědi byly někdy velmi otevřené a obsahovaly intimní informace o fungování rodin. V praktické části tak byla zmapována celá problematika činnosti SVP a spolupráce s rodinami počínaje předpobytovou ambulantní péčí, tvorbou závazné smlouvy s rodiči i klienty, tvorbou individuálního výchovného plánu pro dvouměsíční dobrovolný pobyt a konče následnou péčí SVP o klienta i poradenstvím jeho zákonným zástupcům. Inspirativním příkladem dobré praxe jsou v SVP pravidelné rodičovské skupiny, které rodiče považují za zpočátku psychicky náročný, ale prospěšný nástroj, jímž jsou však také vtahováni do procesu změn v celém dosavadním rodinném systému, tj. fungování, stylu a uplatňovaných výchovných metod v rodinách. I druhá výzkumná otázka potvrzuje prospěšnost spolupráce SVP s rodinami, jejichž struktury jsou v 5 případech neúplné a v 5 doplněné.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:	ANO
Práci doporučuji k obhajobě:	ANO
Návrh klasifikačního stupně:	výborně

Náměty pro obhajobu:

1/ V praktické části popisujete ukázkou typického mezigeneračního transferu agresivního chování rodiče podobně agresivního klienta. Zjistila jste při pobytu v SVP další důkazy pro tento zobecňující poznatek?

2/ Typickým představitelem autoritářského výchovného stylu v rodinách bývá otec. Zároveň ale upozorňujete na oslabování maskulinních vzorů v rodinách. Můžete tento problém blíže komentovat?

3/ Úřad ombudsmana (nikoli "ombucmana"), tj. veřejného ochránce práv kritizuje podmiňování víkendových pobytů klientů v rodinách. Přitom je to evidentně jeden z výrazných motivačních prvků režimu a IVP v SVP. Jaký je váš komentář k tomuto problému z hlediska pedagogické etiky a teorie vulnerability a motivace?

Datum: 18.05.2018

Podpis: